

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 március 20.

79. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Lolbach-palota)

A magyar nyelv a közhivatalokban

A múlt év március havában, amikor a Bácsmegyei Napló nyilvánosság elé hozta a becskeréki pénzügyigazgatóságnak azt a bizalmas rendeletét, mely megtiltotta a pénzügyi tisztviselőknek, hogy a szlávul nem tudó állampolgárokkal az anyanyelvükön érintkezzenek, az következőket írtuk Sztójadinovics Milán pénzügyminiszter urról, aki Protics Sztóján ajánlatára lett a kormány tagja:

A pénzügyi hatóság nem nyelveket tanító iskola, vagy szabad liceum, hanem, hogy banknyelven szóljunk, az állam követeléseinek behajtását végző könyvelőség és pénztár, a mely csak úgy és akkor felelhet meg hivatásának, ha simán és zökkenő nélkül érintkezhetik az állam adósaival, az adófizető polgárokkal. Az a tisztviselő tehát, aki tud magyarul és németül és a csakis ezen a nyelven beszélő adófizető polgárral anyanyelvén érintkezik, a szolgálat és zökkenés nélküli ügyvitel érdekeit szolgálja, tehát okos és jó tisztviselő. Az a tisztviselő pedig, aki ezt az érintkezést bizalmas rendletekkel akarja megakadályozni, a sima ügymenet útjába gördít akadályokat, az se nem jó, se nem bölcs tisztviselő.

Ha az egymást akadálytalanul megértő fel- és tisztviselő mégis tolmács segítségével kénytelenek érintkezni, ahogy azt a becskeréki pénzügyigazgató kívánja, abból az állampénztárhoz egy fillérrel több adó sem fog befolyjni, legfeljebb a tisztviselő idejét fogja ez a tolmács útján való érintkezés teljesen felesleges módon igénybevenni.

Megvagyunk győződve róla, hogy a pénzügyminiszter bankigazgató korában, ha a bankja érdeke megkívánta, németül, angolul és franciául tolmács nélkül állott szóba minden tisztességes ügyféllel, anélkül, hogy hazafiságán és az állam presztízsén ezzel a legcsekélyebb csorba is esett volna. És ha a pénzügyminiszternek, aki pompásan tud németül, az államérdek minden sérelme nélkül nem derogál németül beszélnie a választóival, hogy mandátumhoz jusson, a tisztviselőnek sem derogálhat magyarul vagy németül beszélniök az adófizetőkkel azért, hogy az állam hozzájusson simán és gyorsan legális jövedelméhez, az adóhoz.

S a nemzetgyűlés tegnapi ülésén mégis az történt, hogy Sztójadinovics pénzügyminiszter ur, akinek nevét a Manchester Guardian-ban megjelent cikke az angol pénzügyi körök előtt is tiszteltté és becsültté tették, fent-

tás nélkül helyeselte ezt a pénzügyigazgatósági rendelkezést s a radikális képviselők lármás tüntetése mellett jelentette ki, hogy nem küldhet a nép nyelvén beszélő tudó tisztviselőket a Vajdaságba s a pénzügyi kormányzatnak nem áll rendelkezésre fedezet arra, hogy minden hivatal mellett külön tolmácsokat alkalmazzon.

A népek kell tudni a tisztviselők nyelvén — kiáltozta a radikális pártnak egyik hangos tagja. Ugy is van, senki sem vonja kétségbe; az állam polgárainak ismernie kell az állam nyelvét. Mindenkinek kötelessége már saját magával szemben is, hogy elsajátítsa az állam nyelvét. De — sokszor megírtuk ezt — a nyelvtanulás és az állampolgári hűség között nincs semmi összefüggés. Lehet valaki a lojalitásnak Bayard lovagja és

képtelen idegen nyelvet elsajátítani s dicsekedhetik valaki Mezzofanti képességével mégis lehet összekülvő és lázadó. A következő generáció már ugyis beszélni fog az állam nyelvén, most csak azokról lehet szó, akik felnőtten, öregén, amikor már eltompult a nyelvérték s elmosódnak a friss képzetek, kerültek új imperium alá. Ezeket nem lehet büntetni a hatósági védelem megvonásával azért, mert, hiába, nem tudnak, nem képesek, megtanulni szerbül. S nem büntethetik vele az állampénztárak, az adóhivatalok, mert az állam fiskális érdekeit is sérítik, ha nem hallgatják meg az államkincstár adóseit.

Fájdalommal látjuk, hogy a pénzügyminiszter ur személyében a józan tudás, a hűvös szakember felett az elfogult és türelmetlen politikus lett urrú.

A törökpárti képviselők ki akarnak lépni a kormányt támogató blokkból

Már a csütörtöki ülésen kisebbségbe kerülhet a kormány
A parlament megszavazta a hadügyi költségvetést

Beogradból jelentik: A parlament szerdai ülésén napirend előtt Jovanovics Ljuba elnök bejelentette, hogy *harmincegy Radics-párti képviselő mandátumát nyújtotta be a parlamentnek igazolás céljából és a mandátumokat az igazoló bizottsághoz utalta.* Ezután áttértek a napirendre, amelyen a *hadügyi és tengerészeti miniszterium költségvetése* szerepelt.

Az első szónok Szalih Baljics boszniai muzulmán, aki a hadsereget dicséri és ezzel az egész Házban kedvező hatást kelet. Megállapítja, hogy az ellenzék a legjobban a hadügyi tárca vezetésével van megelégedve és elismeri, hogy a hadügyminiszter jószándéku munködést fejt ki és az ellenzék kívánságait is jóindulattal fogadja. Kritizálja a kaszárnyák állapotát és kifogásolja a városi uccákon való díszmenetek tartását, aminek, mint a legénység egészségére káros gyakorlatozásnak, megszüntetését kívánja.

Dimitrijevic Dusan földművespárti, aki Dula Vojvoda néven a világháborúnak is egyik ismert nevű hőse, éles hangon kritizálja hadseregben uralkodó állapotokat. Felsorol sok érdemes öreg katonát, köztük Stepanovics Stepo tábornok vojvodát is, akiket a legutóbbi előléptetések és nyugdíjazások alkalmával félretoltak az utból.

Pesics hadügyminiszter: Ezt maga Stepo Vojvoda kívánta!

Dimitrijevic éleshangú beszédének befejezése után Bedjanics klerikális különösen a szlovének

katonai sérelmeit sorolja fel, majd Borisavljevics demokrata a Szandzsakban uralkodó állapotokat teszi szóvá és stratégiai okokból sürgeti azoknak a Szandzsakon keresztülvezető utaknak a kiépítését, amelyek Montenegróba, Bosniába, Metochiába és Délszerbiába vezetnének és amely utak az ottani lakosságnak közgazdasági szempontból is rendkívül előnyösek lennének.

Pesics hadügyminiszter ezután válaszol a vitában elhangzottakra és bizonyítja, hogy a hadügyi költségvetés nem nagy, nemcsak a háború előtti Szerbia hadügyi költségvetéséhez viszonyítva, a mely aránylag nagyobb volt, hanem a külföldi nagyhatalmak hadügyi költségvetésével összehasonlítva is. Dinárra átszámítva úgy az Egyesült Államok, mint Franciaország és Anglia hadügyi költségvetése aránylagosan is többszörösen felülmúlja az SHS. királyság hadügyi költségvetését. Kéri, hogy a parlament változatlanul fogadja el a költségvetést, mert csak így van módjában a hadsereget olyan állapotban fenntartani, hogy az nagy feladatának és fényes tradícióinak megfeleljen.

A politikai viszonyok sem az országban, sem körülöttünk nem kedvezőek — mondja — és ezért fontos, hogy minden tekintetben megfelelő és jól felszerelt hadserege legyen az országnak. Rámutat a hadsereg népies jellegére, valamint a tisztikar és legénység közötti összhangra, majd megállapítja, hogy az idei hadügyi költ-

ségvetés csak azért mulja fölül a tavalyit, mert az új véderőtörvény szükségessé tesz új kiadásokat. Végül kijelenti, hogy a tisztikar fizetésének küszöbön levő emelése lényegesen javítani fog a tisztikar gazdasági helyzetén. Sztójadinovics pénzügyminiszter rövid felszólalása után, amelyben néhány jelentéktelen módosítást ajánl, a parlament többsége — beleértve a radikálisokon kívül a dzsemjetet és a német pártot is — elfogadja a hadügyi költségvetést, majd az elnök bezárja az ülést.

A csütörtöki ülésen Vuics földművespárti képviselő interpellációját a kivándorlásról és a dzsemjet interpellációját a délszerbiai muzulmánok meggyilkolása ügyében fogják tárgyalni. Politikai körökben főleg az utóbbi iránt nyilvánul meg nagy érdeklődés.

A klubok ülése

Szerdán délután a klerikális klub ülést tartott, amelyen Korosec referált az ellenzéki blokk vezetőivel és a Radics-párt megbízottaival folytatott újabb tanácskozásainak eredményéről és a politikai helyzetről. A klub rövid vita után tudomásul vette és jóváhagyta Korosec jelentését. Hasonló tárgyalást tartott a muzulmán pártklub is, ahol Spaho ismertette a helyzetet.

A dzsemjet interpellációja

Ülést tartott szerdán délután a dzsemjet pártklubja is, amelyen a párt csütörtökön napirendre kerülő parlamenti interpellációjával foglalkoztak. Elhatározták, hogy a párt nevében a vitát Ferad Beg Draga, a klub elnöke fogja bevezetni és az interpellációt megindokolni. El fogja mondani az interpelláció tárgyává tett délszerbiai állítólagos tömeggyilkosságok lefolyását és szigorú megtorlást fog követelni. Amennyiben Vuicsics belügyminiszter válaszában ki fogja jelenteni, hogy hozzájárul a dzsemjet által követelt megtorló rendszabályok alkalmazásához, vagy más kielégítő megoldást ajánl, akkor a dzsemjet a kormánnyal szemben tanúsított eddigi magatartásán nem fog változtatni. Ha azonban a kormány válasza nem lesz kielégítő, akkor a dzsemjet kilép a kormányt támogató blokkból. A vitában részt fognak venni azok a török képviselők is, akik részt vettek a panasz tárgyává tett események vizsgálatában.

Azzal kapcsolatban, hogy a kormány a költségvetési vita tárgyalása közben napirendre tűzte a dzsemjet interpellációját, politikai körökben olyan kombinációk merültek fel, hogy a kormány szándékosan nem fogja a dzsemjetet válaszával kielégíteni, hogy így

csütörtökön már kihívja leszavaztatását és már most új politikai helyzetet teremtsen. A kormány e verzió szerint ugyanis el akarja kezdeni, hogy az ellenzék a költségvetés harmadik olvasásánál, a Radics párti segédcsoportok bevonásával szavazza le a kormányt. Ennek a verzióknak azonban nincs sok alapja, mert a Radics párti mandátumokat, amelyekkel a blokk a kormányra a döntő csoportot akarja mérni, csak a költségvetés megszavazása után fogják igazolni.

Subotica városfejlesztési tervei

Április elején tartják meg a közgyűlést

Szobotica város kizselyesített tanácsa április elején tartja meg legközelebbi közgyűlést. A tanács erre a közgyűlésre több fontos városi ügyet szándékozik előterjeszteni, a melyen jelentős haladást jelentenek Szobotica fejlődésében. Épp ezért a tanács a javaslatokat nagy gondal készít elő, hogy a kizselyesített tanács tagjai pártkülönbség nélkül fogadják el a reformjavaslatokat.

Az egyik javaslat a város rendezésével kapcsolatban új utvonalak kiépítésére vonatkozik. Ez a terv több ház kisajátítását követeli meg. A városnak ugyan van erre némi fedezete a költségvetésben, ez a fedezet azonban a tervek kivételére valószínűleg nem lesz elégséges és az esetleges költségtöbbletről más hol kell gondoskodni. Az építések-ről a városi mérnöki hivatal már elkészítette a terveket, amelyek szerint több sugárat építenének ki a városban, így többek között a városligethez, amely eddig szinte hozzáférhetetlensége miatt teljesen elhanyagolt állapotban volt.

A másik fontos pontja a tárgyszorozatnak a színház felépítésére vonatkozó tanácsi javaslat. Ez a kérdés szintén már régóta szerepel a napirenden, de a megvalósítására eddig alig történt valami. Minthogy az alapmunkálatok költségeinek fedezésére tekintélyes összeg áll rendelkezésre, a tanács szeretné, ha az építkezések még a tavasszal meg-

kezdődhetnének. Amennyiben a kizselyesített tanács a színházépítés újabb átoldozott tervezetét elfogadná, a város nyomban pályázatot hirdet a színház építésére. A színházat a városi mérnöki hivatalban elkészített tervek szerint épí-

tetnék fel, olyan időben, hogy őszre már tető alá kerüljön az épület.

A városi tanács reméli, hogy a kizselyesített tanács nem fog akadályokat gödíteni a városfejlesztési tervek megvalósulása elé.

Nagyobb személyi változással jár a szubotica fősöpánváltozás

Péntekre várják Gyorgyevics Dragoszlav fősöpán és Malagurszki Albe polgármesteri kinevezését

A szubotica közigazgatási válság most már gyors léptekkel közeledik a végleges megoldáshoz. A szubotica radikális párt vezetősége részéről nyert információk szerint az új fősöpán és polgármester kinevezése — egyes Szubotican elterjedt hírekkel ellentétben — szerdán még nem érkezett meg Szubotica-ra, azonban a pártnak már biztos tudomása van arról, hogy a belügyminisztérium el fogadta a szubotica párt szervezet jelöléseit és Gyorgyevics Dragoszlav fősöpáni, valamint Malagurszki Albe polgármesteri kinevezése már csak egy-két nap kérdése.

Jurics Marko képviselő pénteken érkezik vissza Beogradból Szubotica-ra és valószínűleg ő fogja magával hozni a kinevezéseket. Pletikoszics András dr. fősöpán-polgármester már sietve intézi el a még függőben levő városi ügyeket és már Topolan is kinnjárt, hogy az ottani közjegyzőség átvételére szükséges intézkedéseket megtegye és hogy az új fősöpán és polgármester kinevezésének megérkezése után mindkét hivatal vezetését azonnal átadja.

A szubotica város házában meglehetősen izgalommal tárgyalják már most, hogy milyen változásokat fog maga után vonni az új fősöpán és polgármester hivatalbalepése az egyes városi ügyosztályok vezetésében. A város házában ugyanis úgy tudják, hogy az új fősöpán lényegesebb változásokat akar eszközölni a városi tisztviselői karban, sőt a városi tanácsban is várhatóan állítólag változások. Ezeket a változásokat a szubotica radikális pártból történt kilépésekkel hozták összefüggésbe és úgy kombinálnak, hogy az új fősöpán

a radikális párt disszidens csoportjához tartozó vezető tisztviselőket ki akarja cserélni. A tanácsban is a többi tisztviselő között is vannak olyanok, akik a radikális klubból kilépett Manojlovics—Miladinovics-irakció álláspontjára helyezkedtek és nem értettek egyet a radikális klub fősöpánjelölő határozatával, főképpen Pletikoszics fősöpán személyére való tekintettel.

A radikális párt részéről azonban kijelentették a Bacs megyei Napló munkatársa előtt, hogy ezek a kombinációk még koraiak és ha a városi közigazgatás új vezetői szükségesnek is fognak látni némi változtatást, ez sem történhetik párt-szempontról. Ez ellenvall különben a leendő polgármesternek az a nyilatkozata is, amely szerint sem ő, sem Gyorgyevics Dragoszlav nem akarnak politikát vinni a városházára, csak azt tartják fontosnak, hogy jó tisztviselők álljanak a városi hivatalok élén.

Minden jel arra vall azonban, hogy már a jövő hét elején, amikor az új fősöpán és polgármester már hivatalban lesz, néhány lényeges személyi változás csakugyan be fog következni a városi közigazgatásban.

A belügyminiszter álláspontja

Beogradból jelentik: A szubotica fősöpánválság ügyében a belügyminisztériumban még mindig nem történt meg a döntés. Mint illetékes helyen értesülünk, a döntés azért késik, mert Pletikoszics András mostani fősöpán-polgármester írásbeli lemondása még meg sem érkezett a minisztériumba. Szóbelileg (telefon

utján) már tudomása van a minisztériumnak Pletikoszics lemondásáról, ezt azonban a hivatalos értesítés megérkezéseig nem veheti tudomásul a minisztérium.

Ami Pletikoszics utódjainak a kinevezését illeti, ebben a tekintetben nem várható meglepetés. Értesüléseink szerint Vuicsics belügyminiszternek az az álláspontja ebben a kérdésben, hogy a fősöpán és a polgármester személyében egyezzenek meg a helyi párt szervezet emberei és ő a helyi kívánságokat, ha a jelöltek a tisztviselő törvényben előírt kvalifikációval rendelkeznek, respektálni fogja. Így tehát, ha a szubotica radikális párt kitart Gyorgyevics Dragoszlav fősöpáni és Malagurszki Albe polgármesteri jelöltsége mellett, akkor kinevezésük biztosítottnak is tekinthető.

A noviszadi

panama-ügyben befejezték a vizsgálatot

Stefanovics Zsarkó polgármester jelentést tett a B. B. B. osztályfőnökének

Noviszadról jelentik: Stefanovics Zsarkó dr. polgármester tegnap a Noviszadon időző B. B. B. osztályfőnökének, Alexijevics Mitának részletesen referált a városi tanács egyes tagjai ellen felmerült vádakról. A polgármester, aki sokáig tanácskozott Alexijevics Mitával, bemutatatta azokat az iratokat is, amelyek a panama-ügyre vonatkoznak.

A városi közgyűlés által kiküldött bizottság egyébként szerdán befejezte a vizsgálatot. Kihallgatta Bosnydkovics János, Boksan Milos, Vucsetics Milos és Klicin Predrag dr. tanácsosokat, akiknek vallomását jegyzőkönyvbe vette. Tanuként kihallgatta a tanácsosokon kívül Szlavics Milán városi főmérnököt, Rakics Jován polgármester-helyettest és Mercenkovics Imre nyugalmazott polgármester-helyettest. A bizottság, amelynek határozatáról semmi sem szivárgott ki, a legközelebbi közgyűlésen jelentést tesz a vizsgálat eredményéről.

A vizsgálat eredménye

Beogradból jelentik: Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint a vizsgálat pozitív eredménnyel

Festék

Irtá: Karinty Frigyes

Még egy kis rouge-t dörgölt szét ajkain, a szemét fekete írónnal kendőzte, a tincseket elsimitotta homlokából és megperdült előttem: habfodrok örvényltek, szalag röpködött, gyémánt villant, illat remegett. — Szép vagyok? — kérdezte a két ajakformájú festékesik, picit szétnyitva, annyira csak, ameddig a csik vége engedte és a hegyesre simított pillák felcsaptak.

Csodálkozva mosolyogtam.

— Szép, — mondtam aztán, mert eszembe jutott, hogy ugyanezzel az arccal, ugyanezzel a perdüléssel, ugyanígy kérdezte már egyszer ezt és mintha ugyanilyen körülmények között lettünk volna akkor is — és mert emlékeztem, hogy akkor szép volt és kívánatos. De furcsa volt, hogy mindezt emlékeztem: a mozdulatra, amivel szájához emelte a festékrudacsát és az írót — de hogy közben mi volt, merre jártam és merre járt, és ki volt és ki voltam és honnan ismertem — erről már nem tudtam semmit. Lehet, hogy olvastam csak valahol, vagy láttam a képtárban — de nem, hisz az álom ize és melege is ott borzongott az emlékek háttérében.

Mire a lépcső aljára értem, ennek az álomnak az ize előntötte hangulatom — forró lett a szemem és halántékom lüktetett.

A hallban utólért

— Megyünk? — lehelte a Coty Lorigan. És az illatos pudor egy pillanatra megcsiklandozta arcom.

A gépkocsiban mellemre bujt. Ekkor már tudtam, mi volt az álom: lent, a patak mentén, vadvirágok közt, két kapkodó kéz, vonagló, meztelen lábak, furcsa, fanyar szag és tágrameresztett, ijedt szemek. Gidaszav! Boldog isten! hogy el tudtam felejteni, micsoda ujjongó öröm, micsoda kacagó ragyogás, — fünek, fának, levegőnek, napsugárnak értelme, hogy mégis eszembe jutott!

Részegen dadogtam valamit . . . hát te vagy az, te vagy az?

Az illat és fodor suttogva felelt és lihegett a fülemben, kábitóan, epe-dőn.

— A Singerné . . . láttad? . . . de nem igazi gyémánt . . . könnyű neki . . . nyertek rajta . . . és nem az ura vette . . . nekem a Kató mondta . . . az a szőke, a crépe-muszlinban . . . az alakja jó . . . de a lábai nagyok . . .

Igy felelt és libeggett illat és fodor . . . Egy percre megütöttem . . . eh! talán nem jól figyeltem, hogy nem értem . . . majd, majd, odafent . . .

A gépkocsi nagyot fordult zökent, lassított. Fényszóró simította végig a partot — ez volt az, a patak: éreztem a vadvirág szagát. Tovább!

Karjaimban vittem fel a lépcsőn, lihegve, dagadó izmokkal. Ajtó csapódott, még hallottam a kapus cso-

szogó lépteit elhalni az udvarban. Aztán csönd lett — ajtó, ablak bezárva — és én egyedül, zsákmánnyal. A pamllagon feküdt, már nem beszélt, behunyta a szemét.

A kislámpát gyújtottam fel, aztán óvatosan közeledtem. Az volt a tervem, hogy így csókolom meg, puhán és óvatosan előbb, behunyt szemmel. De a két vörös csik megzavart: visszamentem a pipereasztalkáig és szarvasbőr-darobkát hoztam, hogy megdörgölöm.

Hamar lejött: de alatta nem találtam az élő arc puhaságát, halványabb, de keményebb festékréteg volt alatta, régebbi kendőzés nyoma. Igen, ez volt az, emlékeztem, pár hónappal előbb, mikor először láttam.

Nagyobb bőrdarabot hoztam és most dörgölni kezdtem az egész arcot, a szemeket és a finom, szép vonalú arcot. Lassan engedtem a festék-lárva, spirituszt öntöttem rá finom rétegben: erre levált az egész. Soványabb kép maradt alatta, de ez is festék volt, — igen, ráismertem a művész keznyomára.

Most már dühödten fogtam neki, hogy lerántsam ezt a réteget is. A lámpa fénye vibrált, alig láttam már valamit: csak ujjaim érzékeny tapintása vezetett. Újabb réteg vált le alatta, újra festék. Felordítottam és az egész üveg tartalmát ráöntöttem. Aztán gyurni és dörgölni és kaparni kezdtem, hogy elevenig jussak — a festékmazsk meglazult, engedett,

szétfolyt ujjaim közt — két kezem csupa szines lucok volt, a pamllag kétoldalán vastag pataokban, lassan csurogni kezdett. Egyszerre azt éreztem, hogy a pamllag bársonyát gyümöszölöm már . . . Rémülten kaptam a lámpához és odatartottam . . .

A test ott feküdt a pamllagon, de a fej nem volt sehol. Feloldott, szennyes festékfolt maradt a helyén, amit szürcsölve szívott be a pamllag bársonya.

Torkom kiszáradt.

— Mit bánom most már, — hörögtem, — hiszen az arc csak cégér volt ugys — nekem a drága, finom teste kell.

És egyetlen mozdulattal lerántottam a selymet, hogy mohón belekapijak . . . De nem találtam inget alatta: egy másik ruha volt . . . igen, ráismertem, amiben elshogott mellettem, annak a másiknak a karján . . . Ezt is letéptem . . . most egy kosztium következett . . . ez volt az, amit a bankártól kapott. A kosztium alatt lányos, világos és virágos batizst: az édesanyja vette, mikor férjhez akorta adni . . . Középen hasítottam ketté . . . ez alatt csak megtalálom? És bejennyultam a hasadéka . . . valami puha, selymes tárgy akadt a kezembe — kirántottam, csipkés pólya volt, üresen lelógó szalagokkal — a pólya, amibe tették, mikor világrajött. De ő nem volt sehol s a pamllagon gyűrött, szertekuszált rongyok heverték.

végződött, azonban azok a visszaélések, amelyek megállapítást nyertek, nem olyan nagymérvűek, mint ahogyan azt a noviszadi *Vidovdan* leleplező cikkei feltüntették.

A vizsgáló-bizottság különösen az adóhivatal és a számvétség vezetésében talált szabálytalanságokat. Megállapították, hogy az adóhivatal és a számvétség vezetői két szálékos jutalékot utaltattak ki maguknak a behajtott állami adók után olyan időben is, amikor a szóbanforgó adókat már nem a városi adóhivatal, hanem az állam maga hajtotta be. Hasonló szabálytalanságokra jöttek rá a fogyasztási adó behajtása körül is, a két hivatal vezetői ugyanis nagyobb jutalékot vettek fel, mint aminő megillette volna őket.

Vucsetics tanácsnokot tisztázták

Azok a vádak, amelyeket Vucsetics Milos tanácsnok ellen a vizsgálat során felhoztak, *alapítványoknak bizonyultak.* A vizsgáló-bizottság jelentése teljes elégtételt szolgáltat a méltatlanul meghurcolt tanácsnoknak.

Elítelték

Zilahi Kiss Jenő budapesti alpolgármestert

Az alpolgármester szerdán már elfoglalta hivatalát

Budapestről jelentik: A Zilahi Kiss Jenő felfüggesztett ébredő alpolgármester ügyében megindított mentőakció kudarccal végződött. A belügyminiszter ragaszkodott ahhoz, hogy a fegyelmi ügyben ítéletet hozzanak és nem teljesítette a Zilahi Kiss érdekében néla járt fejtendő képviselőknek ezt a kérését, hogy az alpolgármester ellen az eljárást szüntesse be. A fegyelmi fórum szerdán a belügyminiszter utasítására letárgyalta az ügyet és Zilahi Kisst másodfoku fegyelmi büntetéssel sújtotta. Az ítéletről Budapest polgármestere a következő szűkszavú kommunikát tette közzé:

A polgármester Zilahi Kiss Jenő alpolgármester fegyelmi ügyében a tiszti főügyész indítványa alapján meghozta véghatározatát, amelyben 10.000 korona pénzbüntetést állapított meg. A véghatározat jogerős. Az alpolgármester állását a mai nappal ismét elfoglalta.

Zilahi Kiss elítéléséhez Tersztyánszky Kálmán kormánybiztos a maga részéről hozzájárult. Az ébredő alpolgármester szerdán már újból elfoglalta hivatalát.

A köztisztviselők küldöttsége a pénzügyminiszter előtt

Sztojadinovics megígérte a közalkalmazottak kívánságainak teljesítését

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés épületében szerdán délelőtt a tisztviselő szövetség vezetőségének küldöttsége felkereste Sztojadinovics pénzügyminisztert, akit felhívtak arra, hogy gondoskodjék az új tisztviselő-törvényben előírt illetmények kiutalásáról és memorandumot nyújtottak át neki a tisztviselők egyéb sérelmeiről is.

Sztojadinovics pénzügyminiszter válaszában több fontos ígéretet tett kötelező formában a küldöttség előtt. Kijelentette, hogy elfogadja a szövetség álláspontját a drágasági pótlék kérdésében, vagy-

is a tisztviselők alapfizetését az új törvény értelmében fogják számítani, míg a drágasági pótlék marad a régi. Honorálja azt a kívánságot is, hogy azok a köztisztviselők, akiknek felesége is köztisztviselő, feleségük után is megkapják a teljes drágasági pótlékot. Megszünteti a közalkalmazottakra vonatkozólag megállapított pótlék-minimumot.

A pénzügyminiszter megígérte

Macdonald új háborútól tart

Hadügyi vita az angol alsóházban

Londonból jelentik: Nagyszabású hadügyi és külpolitikai vita folyt az alsóház ülésén. A tengerészeti költségvetés tárgyalása során a Baldwin-kormány egykori tengerészeti minisztere Amery fejtette ki a konzervatív párt álláspontját, hangsúlyozván, hogy a konzervatív párt nem ért egyet azzal, hogy nyolc *cirkáló helyett*, amennyit a Baldwin-kabinet kívánt, *csak öt épüljön és helyteleníti, hogy a mostani kormány lemondott a singapuri hadikikötő kiépítéséről.*

Macdonald miniszterelnök azonnal válaszolt Amerynek. Kifejtette, hogy a *singapuri kikötőt nem szabad kiépítenie Angliának, mert ez politikai hátrányokkal járna.* Felolvasta a dominiumok kormányainak javaslatát alapján megszövegezett nyilatkozatot, amely abban csúcsosodik ki, hogy a *hadikikötő építésének folytatása homlokegyenest elmulasztandó a kormány békepolitikájával.* A munkáskormány azon a véleményen van, hogy a mostani szerény védelmi apparátust fönn kell tartania és tökéletesítésére, a tengerészeti legénység kiképzésére minden lehetőt el kell követni, de *nem szabad a katonai intézményeket és a flottatámaszpontokat növelni, mert ezzel megdöntené más országok népeinek az angol nép békeszeretetébe vetett hitét.*

A miniszterelnök ezután összefoglalta a dominiumok kormányának ja-

végül, hogy a drágasági pótlékot ujonnan rendező törvényjavaslattal április elsejéig elfogadtatja a parlamenttel, úgy, hogy május elsején már annak alapján legyen a drágasági pótlék fizethető.

A küldöttség tagjai meglepéssel vették tudomásul a miniszter kijelentéseit, amelyeknek megvalósulásával a december 27-iki noviszadi tisztviselő-kongresszus legfőbb kívánságai teljesülnek.

vaslatát, majd így folytatta tovább beszédét:

— Minthogy a gyarmatországok kormányai és az illetékes tengerészeti szakértők nem tudtak egységes véleményre jutni, a kormány elhatározta, hogy a *politikai hátrányok elkerülése végett abbahagyja a singapuri hadikikötő építését.* A kormánynak kötelessége számolni azzal, hogy *néhány évi teljes biztonság és béke után új háború jöhet.* A *közbiztonság idét nem használhatja ki fegyverkezésre, mert azzal minden más népet csak arra serkentene, hogy a maga politikai céljait igyekezze minél előbb elérni s így automatikusan beállna Európában ugyanaz a helyzet, mint volt 1906-ban s ezzel nemcsak elkerülhetetlené tennék a háborút, hanem siettetnék is.*

Ezt az utat nem választja az angol kormány, hanem el van szánva, hogy céltudatos belpolitikával az egész világot meggyőzi békeszeretetének őszintesége felől.

Macdonald beszéde után az alsóház a liberálisoknak azt a javaslatát, amely kijelenti, hogy *öt cirkáló építése nem jogosult, 304 szavazattal 114 szavazat ellenében elvetette.*

A felsőház viszont 59 szavazattal 19 ellenében elfogadta lord Curzon javaslatát, melyben a felsőház sajnálatát fejezi ki a *kormánynak a singapuri flottabázis kérdésében hozott határozata fölött.*

A horvátok hajlandók belépni az ellenzéki blokk által alakítandó kormányba

Csak a költségvetési vita után igazolják az új Radics-párti mandátumokat

Beogradból jelentik: Az újabban benyújtott 30 Radics-párti mandátum igazolás körül bizonytalanság uralkodik. Minden jel arra mutat, hogy a mandátumok igazolása ez alkalommal nem megy oly simán, mint az első 20 mandátumé. A kormány hír szerint, a költségvetés tárgyalása előtt — ami körülbelül tíz napon belül véget ér — nem szándékozik a verifikálást megkezdni azzal az indoklással, hogy az ellenzékkel való megegyezés értelmében a költségvetési vita sorrendjén és időtartamán — fontos államszempontról — most már nem lehet változtatni. A „csodavárók”, azok, akik még most is várják Pasic miniszterelnök váratlan sakkmozgását a blokkal szemben, azt híresztelik, hogy a kormány a költségvetési vita végén *hosszabb időre elnapolja a parlamentet* — és ezzel meghusztítja a Radics-párti mandátumok igazolását. Politikai körökben azonban nem tartják valószínűnek, hogy a kormány rászánja magát erre a lépésre, annál is inkább, mert Pasic miniszterelnök ezzel csak szítaná a horvát mozgalmat, ami *semmitsejre sem áll szándékában.*

A kormánykörök újabban már nem kételkednek abban, hogy Radicsék bevonulnak a parlamentbe. A radikálpárt most már meg van győződve arról, hogy a horvát köztársasági parasztpárt elhatározása ezúttal komoly és végleges. Több radikális képviselő kijelentette munkatársunk előtt, hogy véleményük szerint a Radics-párt feltétlenül eljön Beogradba.

Soha többé...

A Radics-párt bizik abban, hogy a benyújtott 30 mandátumot simán igazolni fogják. Erre vall Predavecnek a párt elnöke a *Novostiban* megjelent nyilatkozata, amelyben Predavec több kérdésre adott interjút. Kijelentette először is, hogy a Radics-párt *soha többé* nem fog összeülni tanácskoznival a radikálisokkal, akikről most már jól tudják kicsodák. Hangsúlyozta a nyilatkozatban, hogy a radikálisok zagrebi intrikái nem sikerültek, a párt képviselői elmennek Beogradba.

— A horvát köztársasági parasztpárt — mondotta továbbiakban Predavec — úgy a választási, mint a munkakormányba belemegy, aszerint, ahogy kedvezőbb lesz a dolog.

Legyenek meggyőződve, Beogradban, hogy mi hajlandók vagyunk formálisan is belépni az ellenzéki blokkba, sőt arra is, hogy képviselőket delegáljunk a kormányba. Vátsánap, vagy hétfőn Beogradba megyünk. Eddig azért nem indultunk utnak, mert a blokk vezetői értesítettek bennünket, hogy *nincs ránk szükség.*

Az igazoló bizottság elnökének nyilatkozata

Gyurisics Markó, az igazoló bizottság elnöke egy újságíró előtt kijelentette, hogy *öt még hivatalosan nem értesítették a Radics-párti mandátumok benyújtásáról* és így a bizottság összehívásáról nem is gondoskodhatott. A bizottságot szerdán nem hívták össze.

Körözik

az indiai postahivatal főnökét Sorozatos sikasztások után eltűnt

Noviszadról jelentik: Az indiai rendőrség körözlevelet adott ki Jovánovics Brankó indiai postafőnök ellen, aki az állam kárára nagyobb sikasztásokat követett el és azután megszökött.

Jovánovics üzemei úgy derültek ki, hogy az egyik indiai bank feljelentést tett ellene az indiai rendőrségen egy félvágón köszön árának elcsikkasztása miatt. Jovánovics ugyanis a banktól szentet vásárolt a postahivatal részére, a szentet azonban másnak adta el, a szent árát pedig elköltötte. A feljelentés alapján megindították a nyomozást és ezzel egyidejűleg a noviszadi postai igazgatóság rovincsolást rendelt el a postahivatalban. A rovincsolás alkalmával kiderült, hogy Jovánovics nagyobb összeg állami pénzt is elcsikkasztott. A rendőrség erre le akarta tartóztatni a sikasztó postafőnököt, aki azonban a letartóztatás elől megszökött.

A jugoszláviai

bolgár emigránsok fegyveres akciójától tartanak Szófiában

A bolgár belügyminiszter kétszínűséggel vádolja a beográdi kormányt

Szófiából jelentik: Ruszev belügyminiszter pár nappal ezelőtt tért vissza északbulgáriai utjáról, ahol személyesen vett részt a kormányellenes pártok, a parasztpárt és kommunisták vezetői ellen indított akcióban és ellenőrizte a letartóztatási rendeltet végrehajtását. A belügyminiszter kedden a következő nyilatkozatot tette egy jugoszláv újságíróknak az S. H. S. királyság és Bulgária viszonyáról:

— A határvidéken minden gyanus személyt letartóztatunk, azonban Alexandrov Todor és a többi macedón vezérek elfogatása teljesen lehetetlen. Ha a szerbek őszinték volnának és nem fenyegetőznének folytonosan, a helyzet teljesen jóra fordulna. Önök azonban folyton a gyűlöletet szítják, ami önökre nézve káros. Hogy Jugoszlávia nem őszinte, az a tény is bizonyítja, hogy az S. H. S. királyság területén a bolgár emigránsok fegyverkeznek és támadásra készülnek. A jugoszláv kormány bolgár katonai és szabad csapatbéli egyenruhát készített számukra, legyvert ad nekik és katonai tekintetben is támogatja őket. Nemrégiben egy elfogott emigránsnál egy millió dinárt találtunk. Bizonyítékaink vannak és tudjuk, hogy hol akarnak az emigránsok áttörni a határon. Csalódnak azonban, ha azt hiszik, hogy sikerülni fog az emigráns-akció, mert azt már a kezdetén le fogjuk törni. Jugoszlávia hiába dobja ki a pénzt és ezzel csak a jövőszony helyreállítását gátolja.

Arra a kérdésre, hogy mi van az emigránsok amnesztálásával, a követ-

kezőket mondotta Ruszev:

— Az emigránsok nagy részének már régebben amnesztiát adtunk, azonban a jugoszláv kormány nem engedte őket hazatérni, mert szükség van rájuk. Most valamennyinek amnesztiát fogunk adni, a vezetők kivételével. A Jugoszláviával való jóviszony helyreállítása kizárólag a beogradi kormánytól függ.

Beogradi jelentés szerint a bolgár belügyminiszter vádoló nyilatkozata kinos feltűnést keltett nemcsak a kormány körében, hanem az egész politikai közvéleményben. Ruszev nyilatkozatában, amelynek semmi alapja nincs, a Cankov-kormány eddigi kétszínű játékának újabb megnyilatkozását látják és azt egy láncszemnek tekintik abban a rágalom-hadjáratban, amelyet Bulgária az S. H. S. királysággal szemben folytat, hogy így a balkáni béke megzavarásáért önmagáról elháríthassa a felelősséget.

A bánási svábok kivándorlási botránya

Viharos közgyűlés a bánási svábok bécsi egyesületében

Bécsből jelentik: A bánási svábok bécsi egyesülete a napokban viharos gyűlést rendezett a Tischler-féle vendéglő helyiségében. A gyűlésen a felszólalók nagyarányú bánási kivándorlási botrányt lepleztek le, amelyért a bánási sváb vezetőket teszik felelőssé.

Mintegy két hét előtt — a felszólalók szerint — 250 bánási sváb érkezett Bécsbe. A transzport több tagja jelentkezett a svábok bécsi egyesületének vezetőinél, akiknek elmesélték, hogy Braziliába mennek plantage-munkára. Egy kivándorlási társasággal szerződést kötöttek, amely szerint ez díjtalanul szállítja ki őket Braziliába, ennek ellenében azonban kötelesek egy évig díjtalanul, csupán a természetbeni ellátásért plantage-munkát végezni. A szerződés aláírása után ezek a bánási svábok ingatlanukat és ingóságukat pénzre téve utnak indultak. A hajózársaság azonban ekkor már nem törődött velük, s szerződés ellenére nem látta el őket a legszükségesebbekkel, úgy, hogy az asszonyok és gyermekek már Bécsbe súlyosan betegen érkeztek meg. E panaszok alapján a Bécsben élő svábok vezetői azonnal megvizsgálták a transzportot és megállapították, hogy az utasoknak nincs megfelelő ruházatuk és élelmezésük. A bécsi svábok egyesülete tagjai körében gyűjtést rögtönzött, ruhákat, élelmiszereket és gyógyszerket vásárolt a transzport tagjainak.

A bécsi sváb egyesület vezetői minden áron le akarták beszélni bánási testvéreiket, hogy tovább utazzanak és vázolták előttük azokat a nélkülözéseket, amelyek rájuk Braziliában várnak. Elmondották nekik, hogy rabszolgamunkára szállítják ki őket, a nagy fáradalmak, a silány élelmezés és a szokatlan klíma folytán az európai plantage-munkások fele már az év letelte előtt meghal. A transzport tagjai megrökönyödve hallgatták a tényállásnak megfelelő felvilágosításokat és azt válaszolták, hogy úgy a közvetítő, mint a hajózási ügynökség minden jót ígérve csábították őket, mire ők eladták mindenüket, úgy, hogy immár nem térhetnek haza. A szerződés aláírása előtt egyébként bejelentették szándékukat a temesvári sváb népközösség titkárságának is. Ottan Schiller, a Schwäbische Volksgemeinschaft titkára hallgatta meg őket és egyetlen szóval sem említette előttük a rájuk várakozó veszélyeket. Mikor látták, hogy a sváb népközösség titkárságának nincs kifogása a terv ellen, aláírták a szerződést.

Ez a tényállás volt az előzménye a bécsi svábok gyűlésének. Az érte-

kezleten szenvedélyes szónoklatok hangzottak el a bánási svábok vezetői, főként Möller szenátor és Muth Gáspár ellen. A bécsi svábok szerint ezeknek kötelessége lenne a Volksgemeinschaft utján a bánási svábokat visszatartani a kivándorlástól. Ehelyett azonban a vezetők nem törődnek a néppel. A jelen esetben az áldozatok még idejében a Volksgemeinschafthoz fordultak,

azonban ottan igen különös módon kezelték őket. Ilyen és hasonló vádak elhangzása után a bécsi svábok elhatározták, hogy ezt az esetet részletesen ismertették levélelileg bánási családtagjaival, rokonaikkal és ismerőseikkel, akiket tájékoztatni fognak a kivándorlás veszélyeiről és egyúttal felhívják őket, hogy indítsanak akciót a sváb vezetők felelősségre vonása érdekében.

Radics három héten belül visszatér Zagrebba

A Horvát Köztársasági Paraszpárt nem akar tovább haladni az erőszak útján — Radics nyilatkozata

Bécsből jelentik: Radics István a legutóbbi politikai eseményekkel kapcsolatban egy bécsi újságíró előtt újból nyilatkozott további terveiről és pártjának az ellenzéki blokkal kapcsolatos további taktikájáról.

— A Radics-párt parlamenti frakciójának az ellenzéki blokkal kötött megállapodását — mondotta Radics — amelyet Predavec elém terjesztett, teljes egészében jóváhagytam. A vezető motívum, amelyen a jegyzőkönyv alapul, a következőképpen hangzik: *A szerbek és horvátok közötti viszony szabályozása, erőszak nélkül, kizárólag a megértés útján.*

Legalább 62 mandátumot kell a Radics-pártnak igazoltatnia, hogy az ellenzéki blokk abszolút többséggel biztosíthassuk arra az esetre is, ha Pribicevics átpártol Pasicshoz. Davidovics kielégítő garanciákat adott, hogy Pasics kabinetjét egy demokratikus kormány fogja felváltani, kötelezte magát arra, hogy minden erőszakot kerülni fog, letörni a korrupciót és új választásokat rendel el. Arra vonatkozóan még ezután történik megállapodás, hogy Pasicsot még a költségvetési vita során, vagy csak a budget megszávozása után buktassuk-e meg. Én részemről taktikai hibának tartom, ha a pártok megszavazzák azt a költségvetést, amely ellen eddig teljes joggal tárgyi okokból harcoltak.

A politikai helyzet fejlődésére döntő jelentőségű az a közeledés, amely a szerb földművespárt és a horvát paraszpárt közt megtörtént.

Elérkezett az az idő, amikor sikerrel bíztató küzdelmet lehet indítani

parlamentáris alapon a militarizmus és centralizmus ellen, a pacifizmus és föderalizmus érdekében. Arról van szó, hogy belpolitikai értelemben felszabaduljanak a szerbek egy negyvenesztendős reakció alól. A következő választási küzdelemben szerb agitátorok Horvátországban és horvát agitátorok Szerbiában ugyanazokért a célokért fognak harcolni. Nem azért megyünk Beogradba, hogy politikai sakkhuzásokat tegyünk, hanem azért, mert elérkezett az a nagyjelentőségű pszichológiai pillanat, amely lehetővé teszi a belső viszonyoknak szabad demokratikus alapon való konszolidálását.

Ettől eltekintve, külpolitikai tekintetben is lehetetlenné kell tenni Pasicsot, aki állandóan veszélyezteti a békét. Politikája állandóan sok gyűlönyt hoz fel Bulgáriával és Albániával szemben. Véleményem szerint nincs komoly macedón veszedelem. A macedón mozgalom legjelentékenyebb vezetői az új választásokat követelik. Külpolitikánk megköveteli az Angliához való komoly csatlakozást és Oroszország azonnali elismerését.

Nem akarunk Davidovics kormányában tárcát vállalni, de reméljük, hogy annak támogatásával olyan atmoszférát teremthetünk, amely feleslegessé teszi az állam fokozottabb védelméről szóló törvényt.

Végül kijelentette Radics, hogy néhány nap múlva rövid időre újból Londonba kell mennie és onnan két-három héten belül vissza akar térni Zagrebba.

A libazsiros médium

Irta: Diószeghy Tibor

III.

László László, Schrenck-Notzing, vagy Tordai Vilmos, bármelyik az okkultista-botrány három főszereplője közül hőse lehetne egy nagy analitikus regénynek, s mindenesetre érdemesebb velük foglalkozni, mint kutatásaik eredményével. Amiknek létezéséről ők meg szeretnének bizonyosodni, azok alapján véve szimpla és unalmas szellemek, míg a spirítusza kutatók és csalók érdekes és komplikált jellemek. A csalóknak mindig van valami a kutatóból, a kutatóknak pedig a csalóból. László például nem közönséges szélhámós, mert, legalább is addig, amíg tudata végleg felül nem kerekedett miszticizmusra hajlamos lelki beállítottságán, époly meggyőződéses hívője volt az okkultizmusnak, mint akár Schrenck-Notzing és Tordai; a két kutatót viszont olyan szoros szálak fűzik az okkultizmushoz, hogy, ha nem is tudatos szélhámósok, de bizonyos viszonylatban kétségtelen haszonélvezői a médiumok visszaéléseinek.

Tordai, a kopasz, sovány, öreg postatisztviselő, aki kopott fekete szakettjében évtizedek óta rémitgeti a budapesti szerkesztőségeket az élet titkát népszerűsítő cikkeivel, ebben a lázas tevékenységben éli ki magát; kinevetik a háta mögött és kómikus alakká vált a polgári életben, ezzel szemben azonban talált egy kört magának, a spirítisztá-két, ahol valaki, ahol tisztelik, ahol tekintélynek örvend és kárpótlást nyer

minden sérelemért, minden mellőztetésért, minden csalódásért, ami hivatalában, családi életében, a multban és jelenben érte és éri. Még csak rossz néven sem lehet venni tőle érthető és természetes hiszékenységet, azt, hogy ennek a hiszékenységnek pozitív, alkotó része van a csodák létrejöttében és hogy a népszerűség fejében, amit az okkultizmus révén élvez, népszerűsítől az okkultizmust.

Súlyosabb elbírálás alá esik Schrenck-Notzing, a metapszichikusok kirakat-tudósa, az okkultista disz-goj, aki a maga tudományos presztízsével — amely tulajdonképpen munkakörén belül sohasem segítette volna hozzá mai világhírösségéhez — szintén pontosan ugyanannyi szolgálatot tesz az okkultizmusnak, mint az okkultizmus neki. A báró-professor az igazi belső kvalifikációt nélkülöző tudósok közé tartozik és Hebbelt juttatja eszünkbe, aki az újabb kor egyik legnagyobb hibájának azt rója fel, hogy mostanában minden buta tökfűlkő tudóssá képezheti magát. A schrenck-notzingi tudomány valóban káros és ártalmas, mert az emberiség nagyrésze, amely még mindig nem győgyült ki a bálványimádásból, vakon hasravágódik a szaktudósi kinyilatkoztatás előtt és elképzelhetetlennek tartja, hogy ha olyan kiválóságok, mint Lombroso, Hudson és Schrenck-Notzing hisznek immateriális lények létezésében,

akkor abban »ne legyen valami.« Holott ezeknek a tudósoknak tanúságtétele ilyen kérdésekben nem szabadna, hogy számításba jöjjön, mert éppen az kvalifikálja őket kiváló elmeorvosokká, hogy gondolkozásukat hosszú évek gyakorlatával sikerült hozzádomítaniuk a beteg elmék megnyilatkozásaihoz, amit Chesterton némileg drasztikusan úgy fejez ki, hogy a bolond-doktor bizonyos fokig mindig bolond-doktor is. A kezdődő paralizánsok és a reklám szeretetőnek szerencsés összetalálkozása az első lépés ahhoz, hogy az okkultista tudós megszülessék.

A legbonyolultabb lelki berendezésű figura hármójuk közül kétségtelenül László László; ritka érdekfeszítő pszichológiai probléma. Schrenck-Notzing megkísérelti analízisát tanulmányában, de nehéz lenne határozatlanabb és önmagának alaposabban ellentmondó jellemrajzot festeni valakiről, mint aminővel a lelki tünetnyek szabadalmazott kutatója Lászlóról szolgál. Schrenck-Notzing elfogadja, hogy László végcélja kezdettől fogva az okkultisták leleplezése volt, de ugyanakkor azt állítja, hogy »ennek a bűnösnek alapokai biztosan nem ideális, hanem teljességgel reális természetűek.« A két föltevés között nyilvánvaló az ellentmondás, de — ha mindenáron fel akarjuk ezt oldani — össze lehet a kettőt úgy, ahogy' egyeztetni, mégpedig olyanformán, hogy Lászlónak szélhámósodásaival pénzszerezés volt ugyan a célja, azonban úgy tervezte, hogy ha már eleget keresett tőlük, le fogja majd leplezni a spirítisztákat. Ezt az erőszakolt hipotézist azonban Schrenck-Notzing azon nyomban megdönti következő megállapításával: »László annakidején visszatartotta a felajánlott pénzt, ő istent, az emberiséget és a tudományt akarta szolgálni.« Ha ez igaz, akkor miért »bűnös« László és mi van »reális természetű« alapokaival? Ezekre a kérdésekre hiába várunk választ Schrenck-Notzingtól, aki, mintha csak szándékában meg akarná zavarni olvasóját, tiz sorral odébb már ezeket írja: »László a patológikus csaló típusa, aki mindenáron meg akar gazdagodni.« Schrenck-Notzing nem ad feleletet arra a kérdésre sem, hogy szokásuk-e általában a meggazdagodás patológikus vágyától üzött csalóknak visszautasítani a nekik felajánlott pénzt? Felelet helyett — talán mert a patológikus vonások hangsúlyozásával kívánja elfogadhatóvá tenni az önzetlen csaló paradoxonját — a magyar törvénytisztelő elmeorvosok szakértői véleményét ismerteti Lászlóról és a következő lelki térképet rajzolja róla: »Nehéz pszihopata, bizonyos morális apáthiával, önző, becsvágyó, állandóan pénzzavarban van, megbízhatatlan, hazug, könnyen enged rossz befolyásoknak.« Mielőtt azonban az ellentmondások tengerében fuldokoló olvasó megragadhatná azt a mentőövet, amit László beszámíthatatlanságának megállapításával nyujtanak feléje, Schrenck-Notzing visszarugja egyetlen mondattal a hullámok közé: »László szimuláns és lehet, hogy a törvénytisztelő orvos által megállapított Dämmerzustand-okat is csak betanulta.«

Kiséreljük meg ezeketán megállapítani, hogy micsoda tulajdonképpen László? Szimuláns? Mindenesetre. Tévedtek volna az elmeszakértők, amikor nehéz pszihopatanak minősítették? Talán különösen hangzik, de: nem tévedtek. László egy éven belül kétszer követett el öngyilkossági kísérletet; mindig mások társaságában; kétségtelenül exaltált ember. Szélhámós? Feltétlenül. Aki úgy magyarosítja meg a vezetéknevét, hogy egyforma legyen keresztnévvel és így a dupla név azonnal föltűnést keltsen, az nem is lehet más, mint szélhámós. Reális, anyagi természetű alapokai voltak Lászlónak, amikor médiumnak ajánkozott? Egyáltalán nem. Tordai Vilmosnak számos nyilatkozata igazolja, hogy erőszakkal kellett egyszer rátukmálni egy übercihert; azon kívül csak egy jeggyűrűt fogadott el, amire viszont, mint utóbb kiderült, csalásainál volt szüksége; Flesch Antal, aki leleplezte a botrány után is megállapította, hogy

László a ritka, önzetlen médiumok közé tartozott. Azzal az eltökéltséggel fogott hozzá László a kísérletezésekhez, hogy — mint lelepleztetése óta állítja — kompromittálja az okkultizmust és így szolgálatot tegyen a tudománynak? Szó sincs róla. László, a csaló, hitt a szellemekben....

Szándékosan utánoztuk Schrenck-Notzingot a paradox jellemvonások rendszertelen egymásra-dobálásában, de mindjárt hozzátettük, hogy ezek az egymásnak látszólag ellentmondó megállapítások megállnak egymás mellett, ha időrendbe szedjük őket. László súlyos lelkibeteg is volt, de kigyógyulása után szimulálta előbbi nyavalyáját; hitt az okkultizmusban, de amikor rájött, hogy nem komoly az egész, szélhámuskodni kezdett; nem fogadta el a pénzt az okkultistáktól, de keresni akart leleplezésükkel. Schrenck-Notzing szétvagdalta egy filmtekerés kockáskáit és egymásra vetítette: zavaros és értelmetlen kép jelent meg vásznan. Ha sorrendbe illesztve a képeket, pergetjük le a filmet, tanui leszünk az idegsokkos szélhámus rendkívül érdekes lelki fejlődésének.

Kis riportok

1.

Hol itt, hol ott bukkan fel a sajtóban az a hír, hogy a magyar kölcsön-akcióval kapcsolatban a híres — vagy, ha úgy tetszik: a hirhedt — Zimmermann kerül szanálási főbiztosnak Budapestre. Zimmermann, mielőtt a főbiztosi pályára lépett, polgármester volt Amsterdamban, most pedig Ausztriát szerencsésíteti, mint takarékosági főfelügyelő. Luftinspektor. Az osztrák korona megjavítása körül nagy szerepe volt Zimmermannnak, de igazi, hervadhatatlan érdeme mégis csak az, hogy megteremtette az osztrák pártok egységfrontját. Ez úgy történt, hogy először a szociáldemokraták kezdtek utálni, mert törölte a költségvetésből a munkásvédelmi tételeket, azután pedig a keresztényszociálisok szisszentek föl, mert vörös plajbásza tulságosan beleszaladt a kulturális célokra előirányzott kiadások rovataiba is. Ma már a két, nemrég még halálos ellenségeskedésben élő nagy párt összeölelkezve harcol ellene és egyesült erővel igyekeznek — Magyarországnak ajándékozni Zimmermann. Aki ellen legfőként az a panasz, hogy ami a sajtó személyét illeti, nem tartja kötelezőnek a spórolást: nagyobb fizetése van, mint az osztrák kormány valamennyi tagjának együttvéve és tizennégy szobát rendeztetett be családja számára a volt császári Burgban.

Igazi *Vierzehn-Zimmermann*, a hogy Bécsben mondják.

2.

A magyar fővárosba fölrándult szentiaik réme — a körözölevél elől Budapestre menekült szentia ügyvéd — tovább folytatja garázdálkodását. Legutóbb egy gyógyszerészt jelentett föl a magyar katonai hatóságok előtt azon a címen, hogy önként belépett a jugoszláv hadseregbe, ahol kapitányi rangban teljesít szolgálatot. A gyógyszerész nagynehezen igazolta magát, mire elengedték és hazautazott Szentára. Itt már várt rá — egy másik följelentés, amely szerint csak azért furakodott be a jugoszláv hadseregbe, hogy kémkedjen.

Legszébb az egészben, hogy az illető gyógyszerész sohasem volt kapitány és be sincs sorozva a jugoszláv hadseregbe.

3.

A Magyar Elmeorvosok Egyesülete — mint Budapestről jelentik — társadalmi ligát alakított az elmebetegségek megelőzésére. Az elmeorvosok szerint ugyanis a legtöbb elmebaj gyógyítható s csak azáltal

válk gyógyíthatatlanná, hogy elkerüljük a kezelést. Az elmeorvosok igazi feladata a tudomány mai álláspontja szerint nem a már-betegek kikurálása, hanem a még-egészségesek — vagyis a kezdődő elmebajok — megóvása. Mert a kettő egyremegy, mindnyájan bolondok vagyunk bizonyos fokig. Sajnos, az ujonnan alakult liga nem hozta még nyilvánosságra, hogy milyen intézkedésekkel óhajtja az elmebajt megelőzni, de bizonyos proposíciókkal

már is szorgálhatunk a preventív elmeorvosoknak: mindenekelőtt le kell szerezni minden telefont, be kell tiltani a villanyos-közlekedést halálhalál kell büntetni a zongorázást, be kell szüntetni a kibicéket, gyorsított eljárást kell bevezetni a pincérparba, el kell törölni az utlevélkényszert, egyszerűsíteni kell a vámvizsgálatokat és — last not least — ki kell küszöbölni a nőket.

Másképp nem lesz békesség és lesz elmebaj.

A beográdi lapok politikai fordulatot jósolnak Magyarországon

„Magyarország kormányával, vagy ellenzékével?”

Beogradból jelentik: A beográdi lapok, a magyar szanálási akcióval és Nincsicsek külügyminiszter legutóbbi expozéjával kapcsolatban újabb behatón foglalkoznak a magyarországi helyzettel és részletesen tárgyalják az SHS. királyságnak Magyarországgal szemben folytatott és ezután folytatandó magatartását, különösen politikai szempontból. A lapok legnagyobb része megállapítja, hogy a két állam viszonya az utóbbi hónapokban lényegesen enyhült, azonban a zavartalan összhang mindaddig nem állhat helyre, míg Magyarországon a kormányzati rendszer nem a tömögök akarátán, hanem egyes hatalmi csoportok nyers erején épül fel.

E tekintetben a beográdi sajtó és politikai körök hangulatára a legjellemzőbb a „Politika” szerdai számának vezércikke, amely „Magyarország kormányával, vagy ellenzékével?” cím alatt foglalkozik e kérdéssel. A cikk mindenekelőtt megállapítja a két állam között fennálló viszony javulását. Rámutat arra, hogy milyen kormányzati rendszer uralkodik most Magyarországon és részletes helyzetképet ad a magyarországi politikai viszonyokról. Rendkívül élesen

kritizálja a régi feudális ur Magyarországra támaszkodó politikai rendszer uralmát. Rámutatott arra, hogy az a javulás, amely a magyar politikában az utóbbi évek során beállott, a magyar ellenzék mártírúgáig menő több évi elkeseredett küzdelmének és a magyar emigráció működésének tulajdonítható. A Politika szerint a magyarországi ellenzék sokkal szélesebb néprétegekre támaszkodik és sokkal erősebb, mint amilyenre a parlamentben ülő ellenzéki képviselők számából következtetni lehetne. Ezért felhívja a kormányt arra, hogy az ediginél sokkal nagyobb figyelemmel kísérelje a magyar ellenzék mozgalmát és gondolja meg, nem volna-e helyesebb bevárni a Magyarországon rövid időn belül feltétlenül bekövetkező belpolitikai fordulatot, hogy akkor őszinte, a lelkekben gyökerező szövetségre lehessen lépni az északi szomszédállammal.

A Vreme ugyancsak szerdai vezércikkében foglalkozik a magyar kérdéssel „Magyar külső kölcsön” címen és Nincsicsek külügyminiszter expozéjával kapcsolatban azt bizonyítja, hogy a külföldi kölcsön megvalósulásával a magyar gazdasági kérdés le fog kerülni a nemzetközi politika napirendjéről.

Az utódállambeli magyarok optálási ügyei a magyar nemzetgyűlésen

Rakovszky belügyminiszter a magyar kisebbségi polgárok visszahonosítása ellen

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés szerdai ülésén folytatták a valorizációs javaslat vitáját. Dénes István a javaslatot alkotmányellenesnek tartja. A kormány politikája ingadozó és kapkodó, ezért nincs bizalom a nemzetben és első sorban a gazdasági körökben a kormányzat iránt. A miniszterelnök szolnoki beszédében helytelenítette a valorizációt, ugyanakkor, amikor az ellenzék annak életbeléptetését követelte.

Varsányi Gábor: *Quod licet Jovi, non licet bovi!* (Derűtség és zaj a baloldalon).

Dénes István: Soha még kormánykonceptió olyan csufos kudarcot nem vallott, mint ez a javaslat, illetve kormányrendelet. A korona négy hét alatt negyven százalékot vesztett értékéből ennek az intézkedésnek következményeként. Nálunk, agrárországban, meg kellett érniünk, hogy 325.000 korona legyen egy métermázsza buza ára.

Sziji Bálint: *Hát a cipő, a ruha ára!*

Dénes István: A földmunkás teljesen tönkrement, az elmúlt télen már csak kölcsönökből élt. Teljesen lehetetlen állapot, hogy ebben a tipikus agrárországban 5000 korona legyen egy kiló kenyér ára. Nem tömegpszichózisról kell beszélni, ha-

nem igazságos adórendszer kell, a munkanélküli jövedelmek 100 százalékos megadóztatása. A takarékkoronáról beszél ezután. Két hét óta a drágaság 30—40 százalékkal emelkedett.

Felkiáltások a kormánypárton: Nem dli!

Csontos Imre: Legjobb volna, ha pénzügyminiszternek pályáznál.

Dénes István: Önök nem hisznek el semmit, mert nem olvassák a statisztikákat. Két nappal a szükségrendelet és a valorizációs törvényjavaslat megjelenése előtt 100 milliárd valorizálatlan hitelt adott ki a kormány és ezzel 30 milliárd kárt okozott az államnak.

Könyves Lajos (indulatosan közbeszól): Nem veszed észre, hogy az ilyen beszédekért ettették március 15-én Kun Bélát? (az asztalra csap és kimegy a teremből).

Dénes István: A megélhetési nehézségek és a drágaság igazgata az embereket, 5000 korona egy liter tej és 5000 korona egy kiló kenyér.

Propper Sándor: A kormány és a kormánypárt teszi tönkre az országot.

Varsányi Gábor: A cucillisták. Dénes István szünetet kér, amit az elnök megad.

Szünet után Hegedűs György a korona romlásáról beszél, majd

Propper Sándor szociáldemokrata rámutat arra, hogy pénzügyi javaslatot tárgyalnak pénzügyminiszter nélkül. A szanálási akcióról semmit sem vár. Követeli a progresszív adóztatást, a nagyvagyon és nagybörze megadóztatását. Ha a nagybörze adózatokész volna, játszva kiírizhetőné a 250 millió aranykoronát.

Farkas Tibor, aki a kormányzó kézirathoz akart hozzászólni tiltakozik, hogy a szót nem adták meg neki. Az elnök napirendjavaslatának elfogadása után dr. Györki Imre szociáldemokrata interpellál a visszahonosítási ügyekben. Arról beszél, hogy sorra utasítanak ki embereket az országból.

Hegedűs György: Egy munkást sem utasítanak ki.

Györki: A munkás és a zsidó egyáltalán nem részesül valami előzeny bánásmódban. Ezután az utlevélszerzés nehézségeit teszi szóvá. Az ország érdeke, hogy minél több külföldi jöjjön be az országba.

Rakovszky Iván belügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra. Az utódállamok magyar lakóinak visszahonosítási ügyében a kormány megvizsgálja, hogy az illetők miért mulasztották el az optálást, mert az ország érdeke, hogy az utódállamok magyarsága a régi lakóhelyén maradjon. Lehetetlen, hogy konjunktura dolga legyen az optálás. Csehszlovákiából olyan magyarokat utasítanak ki, akik ott születettek és mindig ott laktak. Az utlevélkényszer enyhítése célszerű volna, de erre nézve az utódállamok jóakarata is szükséges.

Gömbös Gyula Györffy László őrnagy áthelyezése, majd a március 15-iki tüntetés ügyében interpellál. Azt mondja, hogy a kormány gyenge a baloldali agitációval szemben.

Gömbös azzal fejezi be beszédét, hogy a kormány, ha gyenge, hagyja el a helyét. 1918 október nem jöhet vissza. (Taps a kormánypárton.)

Az ülés ezzel véget ért.

HIREK

ÉJFÉL UTÁN

djultan szunyvad az ucca, égre fordult templomtornyokkal, sarga gázlámpákkal, törpe és hórihorgas emelekekkel. A hold halotti maszkiával arcán olyan, mint egy szörnyű, szerdes száju vízbeült. A falak mentén nagy árnyékok lapulnak és a csönd áll silbakot a sarkokon. A szél végigszalad a hátán, a város megborog az égerek lédlomban csikorognak, a drótokban éber kutyák csaholnak, zugnak és a szél tulvilági spon hattyórész, mint egy elátkozott. Különös, nyugtalanító az éjjelutáni város. Minden ritmus, élet egyetlen holdkörös görcsbe fagyva. Mesebörtön óriás kísértetei mind kiszabadultak ezen az éjjel, nincs itt a villamos, a láрма és a gyár, hogy elítélje őket. Éjjelután itt az enyész az ur, az emberek elmenekültek, kipuht az élet, öröm, sírás, szerelem, csak a vigasztalan terek, házak, égvetelejtett gázlámpák, a halott város véres szeméi, a bizonytalan távolságok maradtak vissza órsnek és a halál szépasszony-pribékje, a csönd.

Nagy lélekzettel a torkomban osontam rémült iparkodással a furcsa falak alatt: már nem kerestem jelet, hangot, életet, már nem voltam közömbös, idegen kutató, csak magamat mentettem hidegrázós télelemmel, a leluzott redőnyök hosszu során végig futva, mint akik veszőznek, amikor egy csunya, hideg órásbolt mélyéről hirtelen orval felcsendült zengő, harsány kelepeléssel egy óra. Ugy szivenűtött, úgy rám ijesztett ott a süket város kellős közepén, hogy azt hittem nyomban szörnyethalok az örömtől.

(T.)

— **Ezeröttszáz választó maradt ki a választói névjegyzékből.** Becskerek-ről jelentik: A Becskerek város főjegyzői hivatalában közszemlére tett választói névjegyzékek alapján, a törvényszék összesen 8164 szavazót hitelesített. Az ideai összeírás alkalmával csak 677 új választót vettek fel. A választópolgárok közül 1500 maradt ki a névjegyzékből, közöttük a Magyar Párt listáján beterveztett 1470 magyar választó is, akik közül egyet sem vettek föl a névjegyzékbe. A kimaradt választópolgárok tizenöt napon belül kérhetik fölvetélüket a választói listába.

— **A német kancellár Bécsbe érkezik.** Bécsből jelentik: Marx birodalmi kancellár és Stresemann külügyminiszter szerdán délután öt órakor megérkeztek Bécsbe. A kancellár és a külügyminiszter csütörtökön kezdik meg tanácskozásait Seipel kancellárral.

— **Kilencezer választót vettek fel a noviszadi választói névjegyzékbe.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék néhány héttel ezelőtt visszaküldte a városhoz a beterveztett választói névjegyzékeket, mert elkészítésük szabálytalanul történt. A város ismét elkészítette a névjegyzékeket, amelyeket szerdán terjesztettek be a törvényszékhez hitelesítés végett. A névjegyzékekbe kilencezer szavazót vettek fel, a múlt évi ötezerrel szemben. Az újonnan felvett szavazók között 1900 magyar, 1000 német és körülbelül ezer szláv nemzetiségű van.

— **Elsüllyedt egy japán tengeralattjáró ötvenkét emberrel.** (Szikratávirat.) Sesebóból jelentik: Egy japán tengeralattjáró összeütközött egy páncélos hajóval. A tengeralattjáró, amelyen 4 tiszt és 48 tagú legénység tartózkodott, elsüllyedt. A mentési munkálatok folyamatban vannak.

— **A cseh kereskedelmi miniszter az esperantóért.** Prágából jelentik: A cseh kereskedelmi és iparkamara a napokban tartották közös nagygyűlésüket Prágában. A nagygyűlésen megjelent a kereskedelemügyi miniszter is, aki az Esperanto Egyesület jelenlévő képviselőivel tárgyalásokat folytatott és 50.000 cseh koronát adományozott a prágai Esperanto Egyesületnek. A csehországi Esperanto Egyesületnek jelenleg 27000 tagja van.

— **Sakkgyűftés alakult Beogradban.** Beogradból jelentik: A sakkjáték néhány lelkes hívének kezdeményezésére Beogradban »Beogradski Sahovski Klub« néven megalakult az első sakkgyűftés. A klub tagjainak sorában — akiknek száma máris meghaladja a kétszázat — Beograd város társadalmának legelőkelőbb tagjai vesznek részt. Helyisége a Jaksicseva-ucca 11. szám alatt van, ahol délutáni 1 órától este 11 óráig rendeznek háziversenyeket. Az egyesület titkárja teendőit dr. Ovadia ügyvéd, a Szubotica is jól ismert sakkbárát látja el.

— **Nem veszélyes a kanyarójárvány.** Szubotica rövid idő alatt oly rohanosan terjedt el a kanyaró, hogy koponyagödrökre ad otrot. A főgimnáziumban eddig öt megbetegedés fordult elő. Más iskolák tanulói közül is jobban megbetegedtek kanyaróban. A városi tisztviselői hivatal azonban eddig még semmi óvintézkedést nem tett a járvány elfojtására. Dr. Pavlovics Milutin városi tisztviselő úgy nyilatkozott, hogy a járvány az eddigi jelek szerint nem veszélyes s így teljesen elegendő az iskolai előadások szüneteltetése.

— **A newyorki sakkverseny második fordulójára.** Newyorki jelentés szerint a sakkverseny második fordulójára a következő eredménnyel végződött: dr. Lasker világbajnok győz Aljechin ellen, Marsall veszít Bogoljubovval szemben, Tartakover győz Jates ellen, Capablanca—Lasker Ede és a Réthy—Maróczy játszma remiszzel végződött.

— **Szabadlábba helyezték az utlevélpánamát.** Néhány héttel ezelőtt a szubotica törvényszék vádtanácsa tízezer dinár óvadék ellenében szabadlábba helyezte Rudics János utlevélhivatali tisztviselőt és ugyanakkor a vizsgálóbíró rendelkezése letartóztatott Milodánovics Gyulát, a szubotica utlevélhivatali tisztviselőjét aki ellen az a gyanu merült fel, hogy része van az utlevélpánamában. Milodánovics a letartóztatás ellen felebezett a vádtanácsához, amely most nyolcezeröttszáz dinár óvadék ellenében Milodánovics szabadlábba helyezését is elrendelte. Az utlevélpánama gyanúsítottjai ellen tovább folyik a vizsgálata.

— **Bartha Árpád ügye a belügyminisztérium előtt.** A Pancsevón elfogott föllábu rokkant, akiről, mint már megírtuk, megállapították, hogy azonos azzal a Bartha Árpáddal, akit Szánthó Miklós várszolgabíró igazgató rejtélyes halála ügyében keresett a budapesti rendőrség, még mindig a pancsevói rendőrség őrzetében van. Az ügyről a pancsevói rendőrfőkapitányság jelentést tett a belügyminisztériumnak további intézkedéstétel végett.

— **Dinamitrobbanás Máricsh-Ostrauban.** (Szikratávirat.) Máricsh-Ostrauból jelentik: A löporraktár mellett egy vagon dinamit felrobbant. Négy ember meghalt, sokan megsebesültek, egy cselédeány megőrült.

— **Nem adják bérbe a magyar állami színházakat.** Budapestről jelentik: Illetékes helyen cáfolják az állami színházak bérbeadásáról elterjedt híreket. A Népszövetség nem kívánja az állami színházak bérbeadását, de az általános takarékosági programnál fogva a személyzeti redukció itt is be fog következni.

— **Szláv-nap Noviszadon.** A noviszadi Haladó-zók egyesülete március 30-án szláv-napot rendez. Ez alkalommal a Szlobodia nagytermében matinét rendeznek.

— **Megszűnik a magyar közlelmezési minisztérium.** Budapestről jelentik: A magyar közlelmezési minisztérium április 1-én megszűnik. Ezzel kapcsolatban megszűnik a hatósági listá ellátás és június elsejére megszüntetik valamennyi élelmiszerjegyet is.

A »Tüzek« sajtóbemutatója. Szerdán délelőtt mutatták be a Liffamoziban a sajtó képviselői előtt Lubitsch Ernő új filmjét, a »Tüzek«-et, amely Hans Müller hasonló című drámájából készült. A színdarab budapesti előadásának a sikere a főszerepet játszó Darvas Lili nevéhez fűződik és aligha csalódunk, ha a film sikerét is — a kitűnő rendezőn kívül — a női főszerepben művésze te javát adó Pola Negri nevével hozzuk kapcsolatba. Egy-egy mozdulatával vagy szemének egyetlen rebbenésével el tudja hitetni ez a nagyszerű színművész a dráma cselekményének kevésbé valószínű fordulatait is és méltó partnerei a férfi főszerepekben a markáns eszközökkel ábrázoló Alfred Abel és a közvetlen, természetes Hans Thimig.

— **A magyar vasuti tarifa újabb emelése.** Budapestről jelentik: Szerdán éjjel lép életbe az újból felemelt vasuti tarifa, amely szerint úgy a személy, mint a teherforgalom újabb 50 százalékkal drágul.

— **Elfogott betörő.** Noviszadról jelentik: Kerekes Károly közművesegéd hétfő este betört a Gál-féle vendéglő éléskamrájába. A betörőt tettenérték és átadták a rendőrségnek.

Dr. Klein Endre specialista nőgyógyász és szülész, a beogradi, berlini, valamint a giesseni tudományegyetem nőgyógyászati klinikájának volt asszisztense, rendelését folyó évi március hó 17-én Subotica, Senčanski (Zentai) put 12. szám alatt megkezdte. Rendel délelőtt 11—12-ig és délután 2—4-ig. Telefon 286.

— **Méltóságos Udvardi a város színházban.** Vasárnap, március 23-án este 8 órai kezdettel kerül színre ez a kiváló háromfelvonásos énekes bohózat. Jegyek a körben előre válthatók. — Március 25-én, kedden este pedig a nagysikerű »Pillangó főhadnagy« operett a színházi teljes zenekara közreműködésével kerül színre.

— **Purim-bál.** A »Reusz« zsidó ifjúsági kultúregyesület március 22-én este 9 órakor a Lloyd összes termeiben a nyomorgó zsidó főiskolai hallgatók javára Purimbált rendez. A bál iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Külön meghívókat nem bocsájt ki a Rendező-bizottság.

Dr. Milan Dan. Orelly Beograd, Miskarska 4. Tel. 15-71. (a Frankopanska régebbi Resavska u. mellett) az SHS királyságbeli német- és magyaroknak és külföldieknek, összeköttetései, valamint nyelvismeretei révén, melegen ajánlható. Elvállal eredményesen képviseletet az összes minisztériumok, bíróságok, adó, vám, kereskedelmi és rendőrhatalóságoknál. Speciális jogi eljárásoknál különösen kiemelendő: katonai, illetőségi és állampolgári, nemzeti kisebbségi védelmi ügyek, katonai felmentési és áthelyezési ügyek. Európai és tengerentúli államokban utlevél, beutazási és tartózkodási engedély és cégjegyzési ügyek.

— **A vajdasági városok kongresszusa.** Noviszadról jelentik: A vajdasági városok kongresszusának előkészületei folynak. Noviszad, Szombor, Szubotica, Becskerek és Pancsevó eddig megállapodtak abban, hogy a kongresszust április hónapban fogják megtartani. Margon Vladimir dr. pancsevói polgármester a megbeszélések során azt a javaslatot tette, hogy a kongresszust Pancsevón tartásuk meg és rajta legyenek részt az összes polgármesterek, tanácsnokok, főjegyzők, a vajdasági képviselők és a belügyminisztérium megbízottjai. Stefanovics Zsarkó dr. noviszadi polgármester ezzel szemben a résztvevők számának megszükkítését javasolta a városok vezetőségeinek. Döntés ebben a kérdésben egyelőre még nem történt.

— **Vámkonferencia a Lloydban.** A Lloyd helyiségében pénteken este 8 órakor Risztics uti vámfőnök elnökletével vámkonferenciát tartanak. A Lloyd vezetősége ezúton is felkéri a kereskedőket, hogy a konferencián jelenjenek meg.

— **Kulturbund Halmokon.** Baimokon a német »Kulturbund« dr. Cassl György szövetségi főtitkár részvételével a napokban megalakította helyi fiókját, amelynek elnökévé Kohn Jánost, alelnökévé Szeitz Józsefet, jegyzőjévé Nuszpl Józsefet, pénztárosává pedig Elgetz Andrászt választották. Az elnökségen kívül egy 12 tagból álló választmányt is alakítottak.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1924. március 19.

Genf 7.10, deviza.
Berlin deviza 5.38—5.42, valuták 499—501.
London 350.
Bécs 869—875.
Prága deviza 43.51, valuta 43.40.
Newyork 130.75. —

Noviszadi terménytőzsde, március 19. Irányzat lanyha, forgalom csekély. Buza 325—330 dinár. Árpa 320—330 dinár. Zab 242.50—247.50 dinár. Tengeri 245—247.50 dinár, április—májusi 250—255 dinár, május—júniusi 251—252.60 dinár, Bab 700—710 dinár. Liszt 0-ás GG. 525—530 dinár, 0-ás G. 525 dinár, 2-es 450—460 dinár, 5-ös 395—400 dinár, 6-os 315—325 dinár, 7-es 270—280 dinár. Korpa 200—210 dinár.

Beograd, március 19 Zárlat: London 353.25, Páris 424, Newyork 82.35, Genf

14.15, Milano 344.60, Prága 238, Amsterdam 30.35, Bécs 0.1155, Budapest 0.13, Kopenhága 12.50. Valuták: Francia frank 420, Bolgár leva 58.

Zürich, március 19. Zárlat: Páris 29.45, London 24.93, Newyork 580 háromnegyed, Brüsszel 24.60, Milano 24.50, Holland forint 214, Berlin 131, Bécs 0.008165, Szófia 4.15, Prága 1666 egynegyed, Budapest 0.0085, Bukarest 3.05, Beograd 7.125.

Budapest, március 19. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 490—495.50, Bukarest — Lei 400—420, London 329.700—339.700, Font 330.300—240.300, Milano 3210—3305, Lira 3240—3335, Newyork 76800—78100, Dollár 77.100—79.400, Páris 3910—4020, Francia frank 3940—4050, Prága — Szokol 2215, Bécs — Osztrák korona 10795—11125, Napolcon 264.500, Takarékkorona 115.

Értéktőzsde. Bizakodó és üzletellen a tőzsde. Egyes favoritértékek állottak az érdeklődés előterében úgy, hogy ezeknél 2—3 százalékos árnyeres mutatkozott. Tőzsdézárlat: (ezer koronában): Bankok: Angol-magy. 129, Bosny. agrár 91, Földhitelb. 620, Hazai 397, Szlavon jelz. 83, Lloyd-bank 22, Cseh. iparb. 34, Magyar Hitel 897, Jelzáloghitel 179, Leszámlitoló 132, Olaszbank 35, Mercur 26, Osztrák Hitel 288, Keresk. bank 2090, Takarékpénztárak: Belvárosi 69, Egyesült főv. 305, Pesti hazai 6820. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 17000, Fonciére 540, Jég 425. Malmok: Back-malom 98, Borsod-miskolci 222, Concordia 69, I. bpesti gm. 210, Gizella 103, Hungária 181, Királymalom 50, Bányák és téglagyárak: Beocsini 1780, Borsodi 260, Szentlőrinci 145, Cement 150, Szászvári 620, Kohó 940, Istvánégla 73, Drasche 490, Magnezit 4100, Aszalt 94, Ált. köszénb. 4590, Salgó 974, Ujlaki 360, Urikányi 1290. Nyomdák: Athenaeum 315, Franklin 240, Globus 88, Kunossy 77, Pallas 141. Vasművek és gépgyárak: Gróf Csáky 30, Gazd. gép 240, Fegyver 1775, Frankl 185, Ganz Dan. 6190, Ganz vill. 2700, Hoffherr 305, Kistarcsai 83, Láng 248, Lipták 23, Ált. gépgy. 63, Magyar acél 415, Rimamurányi 206, Roessemann 95, Schlick 128.5. Különléte vállalatok: Ált. légszesz 1173, Bárdi 18, Baróti 14.25, Bóni 141, Danica 210, Diana 13, Délicukor 825, Horvát cukor 1325, Gyapjamosó 90, Papir 83, Részvényserfi. 380, Temesi szesz 300, Fővárosi sör 60, Mútrágya 390, Juta 245, Karton 141, Klein 12.5, Keleti 50, Klotild 176, Ligetszan. 31, Cukor 4600, Östermelő 415, Gummi 680, Vasutforg. 425, Mezőh. cukor 402, Interexim 41, Star-film 36, Szeg. kend. 820, 820, Telefon 305, Temesi sör 300. Fapari vállalatok: Marcurfa 7.75, Guttman 570, Hazai fa 280, Honi fa 14, Ofa 825, Szlavónia 140, Nasici 3825. Közlekedési vállalatok: Adria 2450, Közuti 41, Déli vasut 117, MFTR 500, Nova 189, Államvasut 735, Tröszt 168. Zárlat után kedvezőbb megítélés mutatkozott a piacon anélkül azonban, hogy az üzleti forgalom megéledt volna. Továbbra is tartózkodás mutatkozott.

Utőtőzsde. Az utőtőzsde lényegesen javult. Kedvezőbbre hangolta a spekulációt az a körülmény is, hogy a kosztprézt három százalékkal látnák.

Moravetz zeneműkereskedés

Timisoara (Tomonvár, Keisánta)

Világvárosi nívóju szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lepon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 989

ÖT ÉV MULTÁN

Irták: Buza Earna, Dénes Lajos, Fényes László, Nagy Vince, Raport Rezső, Supka Géza, Szász Zoltán, Vámbéry Rasztem.

Szenzációs kötet megjelent és 30—dinárért megrendelhető a »Karir« könyvkiadónál Subotica

NYILTTÉR.

102. P.—1924.

Javna dražba.

Prodavaće se na javnoj dražbi 21. marta rekuće godine u 3 sati posle podne jedan vagon gena u balovima, koje leži u magazinu Transport d. d. na paličkom putu.

Izvična cena je 4250 dinara.

Uslovi se mogu videti u kancelariji dolepotpisanog kr. javnog beležnika za vreme zvačičnih časova.

Subotica, 18. marta 1924.

Dr. Vladislav Manojlović
kr. javni beležnik,

1021

Versenytárgyalási hirdetés.

St.-Kaniža r. t. város tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az adorfáni állomástól 7 km-re fekvő oromhegyesi új elemi iskola felépítésére.

Tervek, költségcsúszítás, pályázati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A költségelirányzat végösszege 240000 dinár.

Az építkezéshez szükséges téglát és cserepet vállalkozó a várostól köteles átvenni.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi március hó 25-én déli 12 óráig a városi mérnöki hivatalban nyújtandók be: „Ajánlat az oromhegyesi iskolára” felirattal ellátott lepecsételt borítékban. Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 óráig mint ovadék 12000 dinár készpénzben vagy letétre alkalmas értékpapírokban a város házipénztárában lefizetendő.

A város fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson.

Stara-Kanizsa, 1924. március 15.

2025

Polgármester.

Pályázati hirdetés.

A Starakanizsai cséplőgéptulajdonosoknak szükségük van 80 vagon elsőrendű hasábos bükkfára május—junius havi szállításra, Ajánlatok folyó hó 30-ig vétetnek figyelembe. Az ajánlatok Rózsa Ferenc géptulajdonos címére Stara-Kanizsa küldendők.

Stara-Kanizsa, 1924. március 17.

2027

Stara-Kanizsai cséplőgép tulajdonosok.

Garantált 98/99% I-a

KÉKKŐ

250 kg. eredeti hordókban prompt szállításra vagy előjegyzésre legolcsóbb napi áron

KLEINGÉZA

fűszernagykereskedésében Subotica
TELEFON 55.

1887

Szálloda, kávéház, étterem

nagy nyári helyiséggel, komplett felszerelt szállodai szobákkal, a Bánát forgalmas nagyobb városában,

szabadkézből eladó

Komoly reflektánsok „Szálloda” jelige alatti leveleiket a kiadóhivatal továbbítja.
1650

HARISNYA ÁRUHÁZ

A LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

TAVASZI UJDONSÁGOK

Egy pár selyem flórharisnya minden szalmon Din. 32.—

Egy strengli D. M. C. himzőpamut — Din. 1.50

Mindeneműl kézimunkákból nagy raktár.

Női ingek 40 dinártól feljebb és

mindennemű női fehérneműk raktára

GYŐZÖDJÖN MEG!

ENGLER ALBERT

harisnyaáruház Subotica Strossmajerova ul.
8 szám.

1959

Legszebb húsvéti ajándék A MŰVÉSZI FESTMÉNY!

Garantált eredeti szignált képek legolcsóbb bevásárlási forrása a

„KURIR” KÉPSZALON

Suboticán, Wilsonova ul. Milekić palata

1991

Muraközi lovak

Igés tenyészkancák, tenyészmenek és éves csikók állandóan kaphatók

Vajda Elemér, Čakovec

Muraköz, Jugoszlávia

Elsőrangú bácskai és bánáti referenciák, Istállók vasutállomással szemben,

Táviratcím: VAJDA ČAKOVEC, MEDJUMURJE

Interurban telefon 59, 4 és 3.

1502

„VIKTORIA”

GYERMEKKOCSI GYÁR

HEINRICH & LEPPICH INDJJA S. H. S.

Készít és szállít a leggyorsabban csakis vízszintárusok részére mindenféle elsőrangú legújabb modellű összecsatolható gyermekocsi, sportocsi, bőrső, princeszocsi, hintacsi, nyugágyat, betegtolószék, mindenféle összecsatolható gyermekszék, gyermek járókosci, hájtányt, háromkerékű kerékpárt, babakocsit stb.

KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN!

HUSVÉTI TOJÁST

cca. 600 és 1000 kilónként gyári áron ajánl

V. KOLARSKI, NOVISAD

1845

Emmentali sajt

naponta friss tea-vaj eredeti gyári áron

kicsinyben is: M. VÁGÓ sajtgyári raktár

SUBOTICA, Paja Dobanovačkog ulica 7.

1016

Hölgyeim!

Gyermekeik ruháit, kalapjait, fehérneműt olcsón, chikeseen, izlésesen csakis a

„NOUVEAUTES”

divatszalonban készítik. Rudics-ucca Csajkás-ház, az emeleten.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS

STARIBEČEJ és NOVI-BEČEJ között

Indul: Staribečejről 6, 1/2 10, 13 1/2, 16 órakor

„ Novibečejről 7, 1/2 11, 14 1/2, 17 „

Egy textilkereskedő cég ügyes

utazót keres

Bácska és Bánát területére. — Ajánlatokat „Tartós állás II. 736.” jellege alatt Interreklam D. D. címére Zagreb, Palmotičeva ulica 18. szám alá kér. :: :: ::
1913

A TAVASZI SZEZONRA

ANGOL SZÖVETEK BŐL

UJ DUS VÁLASZTÉK ÉRKEZETT

„JUST” ANGOL POSZTÓ GYÁRI-RAKTÁRÁBAN SUBOTICA VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN. —

1787

Gépszövőmunkásokat

vagy

munkásnőket

KERESÜNK.

Gyapjuipar R. T., Veliki-Bečkerek.
(Guttman gyártelep)

1910

Kisebb birtokot keresek a Bácskában azonnali megvételre.

Közelebbi leírást az alábbi címre kérek:
JANCSURITS S., STAPÁR.

1841

Eladó bácskai 4000 lelkes német községben személyjogu gyógyszertár

vasut mentén, kedvező fizetési feltételek mellett. A gyógyszertár elsőrendű felszereléssel bir. Átvehető bármikor. 1920 Cím a kiadóban.

226

WEISZ JENŐ kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNlja

KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEFE, ECSET, SEPRÓ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

Korzó Mozi

Márc. 20—23.
csütörtöktől—
vasárnapig.

D'Albert világhírű operája után

FARKAS (TIEFLAND)

5 felvonásban. Főszereplő: Lil Dagover, Michael Bohnon.

Lifka Mozi

Márc. 20—23.
csütörtöktől—
vasárnapig.

Hans Müller világhírű drámája

TÜZEK

dráma 6 felvonásban. Főszereplő Pola Negri.

1964

FOGLALKOZÁS
Gyógyszerészköröknek, ki már gyógytáborban működött, praktissal, teljes ellátás és zsebpénz mellett elfogad Ivackovics M. gyógyszerész, Veliki-Kikinda. 1923

Allást keres 27 éves, nő, malomhoz vagy más válllathoz fűtőnek, aki úgy a lakatos mint gépész munkákat is elvégezték. Cim: Lenarsites István Mrtrvarjavci, posta Dobrovnik, Prekmurje. 1968

I-a minőségű
NYIRFARUDAK
minden mennyiségben
Seidl Gyula, Vršac
Kérjen árajánlatot.

Huszéves fiatal árvalány, ki a polgári iskolát az Irgalmas nemiök nevelőintézetében végezte, falura vagy pusztára ajánlkozik olyan katolikus ur családnak, melyben leánykák vannak, akiket a női kézimunka minden ágazatára alaposan megtanítaná a stoppolástól kezdve fel a gobelinsinálásig, közben a ház urnőjét a háztartás összes teendőiben teljes erővel támogatná. Ajánlkozó anyanyelve magyar, de horvátul is beszél és nem annyira nagy fizetési igényei, hanem inkább jó bánásmódot. Szíves ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kérjen. Női kézimunka jelige alatt. 1686

A tavaszi szezonra
hollandi firnisben, kémiai és földfésztékben, német gyártmányú lakkokban, nürnbergi ecsetáruban, falimintákban, téglás valódi budai földben és az összes a szakmába vágó cikkekkel legolcsóbb bevásárlási forrás
Neuhaus i Kalmár
Subotica.
Iparosoknak és viszonteladónak árengedmény. 1649

Egy jó helyen levő új papír- és írószertűzlet önálló vezetésére egy íjmelegelésű szakember kerestetik. Fizetési feltételek és bizonyítvánnyal ellátott ajánlatok a lap kiadóhivatalába »Papírkereskedés« jelige továbbítás végett küldendők. 1876

**LONDON
PARIS
BERLIN
BUDAPEST**
legjobb női és férfi divattai szabásait tartalmazó havonta megjelenő elcsérendő szaklap mutatványszámát hivatalos szakmabeli iparosoknak megkeresésére ingyen küld
HEUMANN MÓR
Subotica, Jelalčeva ulica 1.

Gazdasági gépészt keresünk azonnali belépésre. Megkivánjuk a gézek kezelésében és szántásban való teljes jártasságot. — Ajánlatok Pajzs-fivérek gazdasága, Bočar (Bánát) címre küldendők. 1875

Német levelezésben jártas tisztviselőt keres a Vardar Biztosító R. T. vojvodinai fiókgazdagsága Subotica Sokolska u. 7. 2628

Fiatal segéd fűszer- és festékszakmából felvételt. Vasvári festéküzlet, Subotica. 1980

Legalkalmasabb ajánlónak saját készítményű
ERNYŐINK
A leggyorsabbtól a legfinomabb kivitellig. Nagy választék játékarokban — Meglepően olcsó árak!
Stein i drug
Subotica, Aleksandrieva ul. 11.

Egy fiatal üvegessegéd állást keres. Cim: Voislav Džozai Subotica, Miletičeva ulica 54. 1963

Egy jó családból való urleány keres házvezetőnőt vagy társalkodónőt állást idősebb házaspárnál vagy egyedülálló urinél. — Ajánlatok »Jobb érzésű« jelige a kiadóba kéretnek. 2004

Angol garnitúrák
Cheslonok és mindennemű kárpitos munkák állandóan raktáron. Javításokat gyorsan eszközöl:
HIRSCH LÁSZLÓ
KÁRPITOS 1709
Subotica, Paja Dobanovacka ul. 5

Vizsgázott másodgépészt, ki az alacsony- és magashozomásmú stabil gépek önálló kezelésében teljesen jártas és malomüzemnél már alkalmazva volt, azonnali belépésre keres. Kohan Vince és Tsa gőzmalom Subotica, Senčanski put 85. Személyes megjelölés megkövántatik. 1917

**TUNKMASSÁRA
ÉS KAKAOVAJRA**
kérjen ajánlatot
RUFF
csokoládégyártól
SUBOTICA
TELEFON 204.

Csomagolólanvokat felvesz »Hygiene« kötszergyár. I. Badaličeva ul. 4. 2006

Angol nőiszabó házakhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban. 1962

Piros
FAJHARANGSOR
dió, citrom, mazsola, mandola, füge és mindenféle dílglyümölcsöt legolcsóbb napiárban ajánl
WEISZ JÓZSEF
dílglyümölcs nagykereskedő
Subotica, Rudičeva ul. 189

Beljárónő kerestetik, aki főzni tud. Bővebbet Hoffmann fűszerüzlet, csirke-diac. 1974

Fifi Crém
SZÁRAZ, ZSÍROS
Pintér gyógyszerár
nagy templom mellett. —

Fiatal ember órákat adna olasz nyelvből. Ajánlatokat »Olasz« jelige a kiadóba kér. 2628

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olcsó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előzetesi díj havonként 45 din., egyévesre 135 din. Kérdezőkérőkhöz választékanyag melléklendő.

Volt önálló kereskedő irodai teendőkhöz jártas. beszél és ír szerbül, magyarul és németül. Irodai vagy pénzügyes teendőket vállalna csak délelőtti órákra. Cim a kiadóban. 1973

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett, TELEFON SZÁM 329. 760

Tanuló lányok felvételnél a Richter-kötődébe, I. kör Jukičeva ulica 29. 1678

?
Vajjon
az idén megfagyott-e a tavasz?

Borbélysegéd azonnali belépésre felvétetik. — Csak elsőrendű munkás jelentkezzen Markovics Márk fodrász, Rudičeva ulica. — Ugyanott egy tanonc felvétetik. 2011

PARISBAN
nagy ismeretességgel rendelkező bejegyzett kereskedő mindennemű megbízást elvállal. Levelez magyar, német és francia nyelven. — Referenciákkal kívántra szolgál L. STEIN Páris, Rue de Alsace 41

Idősebb fűszerkereskedősegéd eddig angróban dolgozott, azonnali belépésre esetleg utazói állást keres. Ajánlatokat kér Todor I. Broszic kereskedősegéd, Pačir, Bačka. 2010

Egy manikűrözőnő felvételt Herternénál, Sokolska ul. Subotica. 2018

★
Vén gazember
Mikszáth-Harsányi 3 felvondos színműve március 27-én és 29-én színpadon kerül a suboticei városi színházban. — Eladja a Suboticei Első Nőegylet. Jegyek a Reiter drogeriában kaphatók.
★

**BILDERLEISTEN
BILDERRAHMEN**
FRIEDRICH BACHINGER
Subotica, Bene Sudarevičeva ul. 34.
**OVALRAHMEN
GERAHMTE BILDER**

Eladó a beltéren egy üzlethelyiség berendezéssel és egy raktárral együtt. Cim a kiadóban. 2002

HÁZ
beltéren, főpostától percnnyire, nagy telekkel, beköltözhető lakással eladó. Cim a kiadóban. 2024

Egy teljesen kijavított földes hintó mindene fogadható áron eladó. — Cim a kiadóban. 1958

KISS ZÁLOGINTÉZET
mindenféle értéktárgyakra kölcsönt nyújt. — Zálogból visszatartott 500 méter nagyon finom szövött férfi, női raglánoknak és télikabátoknak. Cipők, ruhák, télikabátok, szőrmék, női bunda, arany ékszerek, ezüst ékszerek olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12.

Burgonya!
Kapható minden mennyiségben és bármely mennyiségben
Kosta Grubar, Uljanik
Posta és vasutállomás
Poljana, Slavonia

Modern új ház mellékhelyiségekkel azonnal átvehető. Nagy Ferenc-telep 167. 2005

VESZEK
legmagasabb áron rongyot, papírhulladékot, ócskavasat, ócskafémet, csontok, szarvakat, sertésszirtét és minden egyéb hulladékot és ócska anyagot. Keresek aghisbevásárlókat.
ADOLF KRAUS
STARINI
Subotica, Paralelna ul. 179.

Izléses hivitelű
csillárokat
20 %-al olcsóbban szerezheti be
„MECHANIK“
villanyfelszerelési cikkek üzletében Subotica, Vilsonova ulica 16. szám.

Vizslát, nyulra dressirozottat vennék. Eladó két tascsó, egyik kotorékban jó. Cim: Szenttamási Hajdúcsica. 2028

Bécsi pianó, teljesen új, eladó. Sombor. Sveta Roka ulica 22. 1999

Stolárait, pultot használt állapotban keresünk. Cim a kiadóban. 2023

Komplett nyomdabehatolás (gépek, betűk, szekrények, szedőállványok stb.) igen kedvező áron eladó. Csak közvetlen vevőkkel tárgyalok. Ajánlatok »Grafika 2800« jelige Rudolf Mossához Budapest VI. ker. Podmaniczky-utca 49.

Fűszer- és vegyeskereskedéses italmérséssel, magányos üzlet, nagyszámú magyarországi vidéken, alkalmas borkereskedésnek nagy szőlőskerttel a Dajk-hegyekben 115.000 dinárért sűrűn eladó. Bővebbet Berković Agnesnál Dajk, Dajčka planina. 2009

Elvállalok hengerróvátkelést utányos árért és pontos kiszolgálás. — Ugyanott egy hengerróvátkelő gép eladó. Rakk Elek, Bačka-Topola. 755

Schlager Subotica
Bőr kupébfüredők táskák, bőrtárcák nagy választékban megrendelésre is kaphatók.

Birtok 102 hold, melyből 5 hold legelő és kaszáló, 5 hold különféle, a többi jó szántó beelve, hozzátartozó szilárd anyagból készült jó épületekkel, udvar és kert körülkerítve. A birtok a vranjeváci (aracs) határon fekszik, a rév közelében, 5 km-re St.-Bečejtől és Vranjeváctól. Eladó rögön, nagyon előnyös feltételek mellett. Cim: Milos Gavrić St.-Bečej, ul. Vojvode Stepanovića 7. 2016

Gazdák figyelmébe! Szénát, hereszénát, szecskát és szalmát olcsón kaphatnak Trenkova ulica 8. sz. Sánti ha sanatoriummal szemben, szénakereskedésben. 2012

KÜLÖNFÉLE
Pöstyénbe nem kell utaznia, ha rheumáját, ischiást gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógyiszertárban, a főpostával szemben. Kérjen leírást. 7141

SZÓDAVIZET
legkisebb mennyiségben gyári áron szállít hához bárkinek Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

MIELŐTT ORÁT ERŐSEBB CHININZUSTÁRT ÉVŐZÉSKÖZT VAGY SZEMÜVEGET VENNE ÖNLENTEN RENDELJE MEG A GYÓGYSZERÉSZETI SZERELÉST
SEIDLING
Gyógyászati és szemérvényező
Subotica, Rudičeva ul. 189

Eveszett Belcsik János és Belcsik Jánosné névre szóló fényképes igazolvány. Megtaláló adja le a rendőrségen. 2007

Jegygyűrűk
és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók
ÁDÁM
ékszerezőnél Subotica Rudics ulica 6.
Tűt aranyat a legolcsóbban fizetők. 9438

Világos utcai szoba modern butorizattal kiadó. — Cim a kiadóban. 2017

Két butorított szoba konyhával a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 2011

Házasságot csakis jobbakörökben, teljes diszkrétció mellett közvetlen Közvetítő-Iroda Subotica, Agri na ulica 11. 1581

Husvőtra ékszerjavítás és kőfoglalásait megvárhatja Blahánál Subotica edénypiac. 1581